Standardy instrumentów z fizyczną dostawą na RIF

Jarosław Ziębiec

Komitet Rynku Energii Elektrycznej
Komitet Rynku Gazu

Warszawa, 25 stycznia 2017 r.

Agenda

	Strona
Standard kontraktu na ee z dostawą	3
Standard kontraktu na gaz z dostawą	6
Zasady notowania na RIF	9
Członkostwo w RIF	13
Dalsze działania	15

Standard kontraktu na ee z dostawą

Standard kontraktu na ee z dostawą

- Kontrakt forward z fizyczną dostawą,
- Instrument bazowy - Energia elektryczna, której kurs jest określony na RDN, wyrażony jako PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza,
- Nominał instrumentu: 1MW pomnożony przez określoną w „Kalendarzu notowania instrumentów terminowych i wykonania umów" liczbę godzin (w roku/kwartale/miesiącu/tygodniu) w wykonaniu kontraktu,
- Kurs instrumentu: w PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza,
- Wartość kontraktu - nominał instrumentu pomnożony przez kurs instrumentu,
- W notowaniach kontrakty base i peak (**nie ma offpeak**):
  - ✓ Kontrakty roczne – 3 serie,
  - ✓ Kontrakty kwartalne –6 serie,
  - ✓ Kontrakty miesięczne – 9 serie,
  - ✓ Kontrakty tygodniowe – 6 serie,
- Okres wykonania - zgodnie z „Kalendarzem notowania",
- Termin wykonania zgodnie z rodzajem serii rok/kwartał/miesiąc/tydzień:
  - ✓ BASE – codziennie w godzinach od 0:00 do 24:00,
  - ✓ PEAK – w dni robocze od 7:00 do 22:00,

Standard kontraktu na ee z dostawą

- Dzień wygaśnięcia - Ostatni dzień obrotu. Ostatni dzień sesyjny ustalony w „Kalendarzu notowania” – przed ostatni dzień roboczy,
- Pierwszy dzień obrotu nowej serii - Pierwszy dzień sesyjny ustalony w „Kalendarzu notowania”,
- Jednostka notowania – 1 instrument (roczny/kwartalny/miesięczny/tygodniowy),
- Sposób rozliczenia - Fizyczna dostawa energii elektrycznej w równych ilościach w każdej godzinie terminu wykonania,
- Jednostka dostawy - 1MW dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu,

Standard kontraktu na gaz z dostawą

Standard kontraktu na gaz z dostawą

- Kontrakt forward z fizyczną dostawą,
- Instrument bazowy - gaz ziemny wysokometanowy grupy E, zgodny ze standardem określonym przez Zarząd Giełdy, którego kurs jest określony na RDN gazu, wyrażony jako PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza,
- Nominał instrumentu: 1MW pomnożony przez określoną w „Kalendarzu notowania" liczbę godzin (w roku/sezonie/kwartale/miesiącu/tygodniu),
- Kurs instrumentu: w PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza,
- Wartość kontraktu - nominał instrumentu pomnożony przez kurs instrumentu,
- W notowaniach kontrakty:
  - ✓ Kontrakty roczne – 2 serie,
  - ✓ Kontrakty sezonowe – 3 serie,
  - ✓ Kontrakty kwartalne – 4 serie,
  - ✓ Kontrakty miesięczne – 3 serie,
  - ✓ Kontrakty tygodniowe – 4 serie,
- Okres wykonania - zgodnie z „Kalendarzem notowania",

Standard kontraktu na gaz z dostawą

- Jednostka dostawy - 1MW dla każdej godziny terminu wykonania kontraktu,
- Dzień wygaśnięcia - Ostatni dzień obrotu. Ostatni dzień sesyjny ustalony w „Kalendarzu notowania”,
- Pierwszy dzień obrotu nowej serii - Pierwszy dzień sesyjny ustalony w „Kalendarzu notowania”,
- Jednostka notowania – 1 instrument (roczny/sezonowy/kwartalny/miesięczny/tygodniowy),
- Sposób rozliczenia - Fizyczna dostawa gazu w równych ilościach w każdej godzinie terminu wykonania,
- Termin wykonania – zgodnie z rodzajem serii rok/sezon/kwartał/miesiąc/tydzień – w godzinach od 6:00 w dniu X do 6:00 dnia następnego (X+1),

Zasady notowania na RIF

Zasady notowania na RIF

- Zasady obrotu jak najbliższe RTT z uwzględnieniem specyfiki RIF,
- Notowania ciągłe 8:00- 15:00 – wydłużenie sesji po wdrożeniu X Stream,
- Ograniczenia maksymalnej wielkości (wolumenu) zleceń – obecnie na RIF:
  - ✓ kontrakty roczne 10 MW, kwartalne 25 MW, miesięczne 50 MW,
- Ograniczenia wahań limitów zleceń - obecnie na RIF:
  - ✓ zlecenia, których limit ceny wykracza poza obowiązujące ograniczenia limitów cen, nie mogą zostać złożone na rynek,
  - ✓ dla wszystkich typów kontraktów ograniczenie to +/- 10% od ostatniego Dziennego Kursu Rozliczeniowego ustalonego dla danego instrumentu,
- Ograniczenia wahań kursów transakcji - obecnie na RIF:
  - ✓ Złożenie w fazie notowań ciągłych zlecenia, w wyniku którego zawarta transakcja wykracza poza obowiązujące dynamiczne ograniczenia limitów cen, rozpoczyna fazę równoważenia,
  - ✓ Kursem odniesienia dla ograniczeń dynamicznych na danym instrumencie jest kurs ostatniej transakcji zawartej na tym instrumencie,
  - ✓ Ograniczenia wahań kursów transakcji: 1,5% dla rocznych kontraktów, 2% dla kwartalnych, 3% dla miesięcznych,
- Kalendarz notowania dla instrumentów na ee i gaz ujednolicony - kontrakty notowane do przed ostatniego dnia roboczego,
- IRGIT nie będzie wyliczać Mark-to-Market, bo będzie wyznaczany depozyt uzupełniający tak jak obecnie na RTT,
- Dostawa fizyczna w okresie dostawy będzie rozliczana po kursie zawarcia transakcji,

Dzienny kurs rozliczeniowy

1. Dzienny kurs rozliczeniowy jest obliczany na podstawie transakcji zawartych w systemie notowań ciągłych po zakończeniu sesji giełdowej z dokładnością do 1 grosza (0,01 PLN).
2. Dzienny kurs rozliczeniowy określany jest jako średnia arytmetyczna kursów ostatnich 10 transakcji zawartych podczas sesji giełdowej w systemie notowań ciągłych.
3. Jeżeli podczas sesji giełdowej zawarto mniej niż 10 transakcji za dzienny kurs rozliczeniowy przyjmuje się średnią arytmetyczną kursów wszystkich transakcji zawartych w systemie notowań ciągłych.
4. Wyznaczenie pierwszego dziennego kursu rozliczeniowego dla danego instrumentu następuje na podstawie transakcji zawartych w systemie notowań ciągłych. Jeżeli dzienny kurs rozliczeniowy nie został określony na podstawie transakcji zawartych w systemie notowań ciągłych, wówczas dzienny kurs rozliczeniowy określony jest jako ostatnia wyznaczona średnia cena ważona na sesji w systemie aukcji.
5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Giełda może ustalić kurs rozliczeniowy na innych zasadach niż określone powyżej. W szczególności, jeżeli podczas sesji giełdowej nie zawarto żadnej transakcji w systemie notowań ciągłych ani w systemie aukcji, za dzienny kurs rozliczeniowy przyjmuje się średnią arytmetyczną z limitów cen w najlepszych zleceniach kupna i sprzedaży biorących udział w notowaniach ciągłych, będących jednocześnie na rynku, przy czym każde z tych zleceń musi znajdować się na rynku przez czas określony przez Giełdę.
6. Dzienny kurs rozliczeniowy wyznaczany na zasadach opisanych w ust. 5 podlega ograniczeniu wahań względem ostatniego znanego dziennego kursu rozliczeniowego. Dopuszczalny limit wahań dziennego kursu rozliczeniowego określa Giełda. W przypadku przekroczenia dopuszczalnego limitu wahań względem ostatniego znanego dziennego kursu rozliczeniowego, za dzienny kurs rozliczeniowy przyjmuje się kurs rozliczeniowy odpowiadający wartości górnego limitu wahań w przypadku przekroczenia górnego limitu oraz wartości dolnego limitu wahań, w przypadku przekroczenia dolnego limitu. W przypadku braku możliwości wyznaczenia kursu zgodnie z ust. 5 za dzienny kurs rozliczeniowy przyjmuje się ostatni znany dzienny kurs rozliczeniowy.

- Dopuszczalny limit wahań dziennego kursu rozliczeniowego (na RTT):
  - ✓ dla instrumentów na ee wynosi: 5% dla rocznych i kwartalnych, 10% dla tygodniowych i miesięcznych,
  - ✓ dla instrumentów na gaz wynosi: 5% dla rocznych i kwartalnych, 10% dla tygodniowych, miesięcznych i sezonowych

Kaskadowanie – czy jest potrzebne?

- Argumenty przeciw kaskadowaniu:
  - ✓ w dniu kaskadowania pojawiają się nowe transakcje utworzone przez system z data utworzenia o godzinie 00:00:00,
  - ✓ raporty „Daily Settlement" dla rozliczanych transakcji po skaskadowaniu nie wyświetlają informacji o instrumencie (transakcji) pierwotnym, na którym została zwarta transakcja, tylko o skaskadowanym instrumencie będącym w okresie wykonania,
  - ✓ mimo kaskadowania Izba wystawia opłaty, na podstawie oryginalnie zawartych pozycji. Członkowie mają problemy z weryfikacją naliczonych opłat, jeżeli wcześniej nie pobiorą sobie zestawienia transakcji pierwotnych przed wykonaniem operacji kaskadowania,
  - ✓ w przypadku chęci dokonania transferu pozycji, która uległa kaskadowaniu, Izba zmuszona jest przetransferować każdą skaskadowaną pozycję naliczając odpowiednio od tej operacji opłatę,
  - ✓ przez wykonanie operacji kaskadowania pozycji, faktury transakcyjne generowane przez IRGiT zawierają informacje wyłącznie o instrumentach miesięcznych, mimo że Członek zawarł transakcję roczną,
  - ✓ kaskadowanie nie wpływa na poziom wymaganych depozytów zabezpieczających,
  - ✓ kaskadowanie nie wpływa na sposób rozliczenia i rozrachunku transakcji,

Członkostwo na RIF

Członkostwo na RIF

- Członkostwo (TGE):
  - ✓ Ponieważ RIF jest osobnym rynkiem prowadzonym przez TGE (rynkiem regulowanym) uczestnik rynku musi zostać członkiem RIF,
  - ✓ Wniosek o członkostwo,
  - ✓ Szkolenie/egzamin – makler giełdowy,
  - ✓ Wniosek o dopuszczenie do działań,
  - ✓ Wniosek o dopuszczenie do systemu notującego,
  - ✓ Wszystkie kwestie organizacyjne – Departament Operacji Giełdowych (d. BCG) bcg@tge.pl,

- Rozliczanie transakcji (IRGIT):
  - ✓ Instrument z dostawą notowany na RIF będzie instrumentem finansowym - muszą być rozliczanie w IRGIT za pośrednictwem Uczestników Rozliczających (dom maklerski/bank),
  - ✓ Każdy członek RIF na TGE musi podpisać umowę z wybranym UR o rozliczanie transakcji,
  - ✓ Więcej informacji - irgit@irgit.pl,

Dalsze działania

Dalsze działania

- Określenie standardów obu programów instrumentów decyzją Zarządu TGE,
- Określenie Warunków obrotu dla obu programów instrumentów na ee i gaz z fizyczną dostawą,
- Dostosowanie Regulaminu RIF i SZOG RIF,
- Wystąpienie do KNF o dopuszczenie obu programów do publicznego obrotu,
- Zatwierdzenie przez KNF zmian w Regulaminie RIF,

Dziękuję za uwagę

Kontakt
E-mail: jaroslaw.ziebiec@tge.pl
Telefon: +48 669 111 679; + 22 3419 817